

mande houdende schoel, tsij alleen op sonnendaighen ende heylighē daighen ofte oijk alle daechs, sall moigen knechtkens ende meyskens te samen houden. Maer die knechtkens in sijnre schoele houdt, die en sall geen meyskens moigen houden, ofte ter contrarije, die meyskens houdt, die en sall gheen knechtkens daer bij moigen houden.

Uitschrijving eener processie tot voorspoed van de wapenen der Christenen tegen den Turk, op 9 Julij 1565.

„Die prinche van Oraingnen grave van Nassou, enz. Stadthouder generael, President ende die Raiden des Conincxs ouer hollandt zeelandt ende vrieslandt, Eersame discreete bysundere goede vrunden, Wij verstaen vuytet scrijuen van de Hoo. vande Hertoginne van parma onse regente ende gouernante, Dat die turck gemeene viant vande Christenheyt, het eilandt van malta (1) mit groote ende geweldige heyr cracht zoe wel te watere als te lande, Jegenwoerdelicke belegert heeft, omme tselue eylandt tot sijnen wille ende seruituyt te brengen, Soe sijn onsen heylichsten vader den paeus ende onsen alder Ge: heeren den Coninck mit anderen Christen princhen ende potentaten, tot beschermenisse van onsen heyligen Christen gelooue gansselick gedelibereert, mit cracht van wapenen die aen-

---

(1) Zie hierover o. a. *Archiv. d. l. maison d'Orange-Nassau*, I^e Série, t. I. p. 259, en VAN METEREN, *Nederl. Hist.* IIe. b. bl. 38 v° en 39, op het jaar 1565. (Editie 1647.)

slaghen ende tvoornemen van den voerz. turok te beletten ende daer toe alle heure macht t employeren, Dan alsoe den goeden voortganck van allen saecken, compt ende dexendeert van den almoegenden Godt, Soe Requireren wij v ende nijttemin, van wegen den voersz onsen alder Ge: heere den Coninck, Lasten ende ordonneren, up sondach toecomende te doen een generale ende solempneele processie mittet heylige waerdige sacrament, Doende abstinentien, beedingen, aelmissen, suffraigen (1) ende andere deuchdel. wercken, oitmoedel. biddende dat sijne godt-heyte belieue, sijn volck genadich ende bermhertich te willen sijn, Ende onsen heylichsten vader den paeus, onsen genadichsten heeren den Coninck ende anderen Christenen princhen Cracht, sterckheyt ende bystandt te verleenen, omme die turcksche heyr cracht te wederstaen, hen gheuende voerspoet ende victorie tot Conseruatie ende vermeerdinge van onsen heylichen Christen geloeue, Ende hiermeede Eersame discretee bysundere goede vrunden, onse heere Godt sij met v, Gescreuen In den hageden IX^{en} Julij 1565." (get.) ERNST.

De superscriptie is: „Eersaemen discreteen goeden vrunden Burgemeesters Schepenen ende Raedt der Stede van delft.”

De brief is gezegeld met het opgedrukt klein zegel van PHILIPS, op een papieren ruit; het wapen dekt de koninklijke kroon en is omgeven door de orde van het Gulden Vlies. —

---

(1) Dit zijn zekere *gebeden*, in het Latijn *suffragia* geheeten.